

BETONICA OFFICINALIS

NOMENCLATUUR EN ETYMOLOGIE

Betonica officinalis, ook wel bekend als echte betonie of gewone betonie, heeft een naam die afkomstig is van het Latijnse woord "vetonica" of "betonica." Deze naam werd door de Romeinen gebruikt om te verwijzen naar de medicinale eigenschappen van de plant. De toevoeging "officinalis" wijst erop dat de plant historisch als geneeskrachtig werd beschouwd en werd gebruikt in apotheken en traditionele medicijnen.

TAXONOMIE

De taxonomische indeling van *Betonica officinalis* is als volgt:

- Rijk: Plantae (Planten)
- Clade: Angiosperms (Bedeftzadigen)
- Clade: Eudicots (Tweezaadlobbigen)
- Orde: Lamiales
- Familie: Lamiaceae (Lipbloemenfamilie)
- Geslacht: *Betonica*
- Soort: *Betonica officinalis*

SYNONIEMEN

Een veelgebruikte synoniem voor *Betonica officinalis* is *Stachys officinalis*, omdat de plant vroeger onder het geslacht *Stachys* viel. Het wordt in sommige literatuur nog steeds onder deze naam vermeld.

VARIËTEITEN EN CULTIVARS

Enkele bekende cultivars van *Betonica officinalis* zijn:

- *Betonica officinalis* 'Hummelo': Heeft opvallend paarsroze bloemen en is vernoemd naar de tuin van de bekende tuinontwerper Piet Oudolf.
- *Betonica officinalis* 'Alba': Deze cultivar heeft witte bloemen en voegt variatie toe aan borders en natuurlijke tuinen.

FAMILIE

Betonica officinalis behoort tot de *Lamiaceae*-familie, ook wel bekend als de lipbloemenfamilie. Deze familie bevat veel aromatische planten en kruiden, zoals lavendel, rozemarijn en salie.

HOOGTE

Betonica officinalis bereikt een hoogte van ongeveer 30 tot 60 centimeter en vormt compacte polletjes. Dit maakt de plant geschikt als bodembedekker en als aanvulling in gemengde borders.

BLOEMKLEUR

De bloemen van *Betonica officinalis* zijn paars-roze, hoewel er ook cultivars zijn met witte of andere pasteltinten. De bloemen staan in dichte aren aan het uiteinde van de stengel, wat de plant een sierlijke en opvallende uitstraling geeft.

BLADKLEUR

De bladeren van *Betonica officinalis* zijn groen, eirond tot lancetvormig en hebben een licht geribbelde structuur. Ze vormen een aantrekkelijke, compacte rozet aan de basis van de plant.

BLOEIPERIODE

De bloei vindt plaats van juni tot september. De bloemen trekken lange tijd bestuivers aan en zorgen gedurende de zomermaanden voor kleur in de tuin.

STANDPLAATS

Betonica officinalis geeft de voorkeur aan een zonnige tot half beschaduwde standplaats. De plant doet het goed op zowel droge als matig vochtige bodems, mits goed doorlatend, en is geschikt voor borders, natuurtuinen en wilde tuinen.

HERKOMST

Deze plant is inheems in Europa en komt voor op graslanden, heidegebieden en lichte bossen. *Betonica officinalis* is goed aangepast aan gematigde klimaten en groeit vaak in vochtige, kalkrijke gebieden.

SOORT GEWAS

Het is een vaste plant die goed gedijt in natuurlijke aanplant en borders. *Betonica officinalis* is populair vanwege zijn decoratieve bloemen en lange bloei, en wordt vaak toegepast in tuinen gericht op biodiversiteit.

VERMEERDERINGSWIJZE

Betonica officinalis kan vermeerderd worden door het delen van volwassen planten of door zaad. De beste tijd om de plant te delen is in het voorjaar of de vroege herfst.

KLIMAATZONE

De plant is winterhard in USDA-klimaatzones 4 tot 8, wat betekent dat hij bestand is tegen koude winters en gematigde zomers.

INSECTEN

De bloemen van *Betonica officinalis* trekken een breed scala aan bestuivende insecten aan, waaronder bijen, hommels en vlinders. Hierdoor is het een waardevolle plant voor natuurlijke en biodiverse tuinen.

BRONVERMELDING

- <https://www.rhs.org.uk/plants/1131/betonica-officinalis/details>
  - <https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?kempercode=e494>
  - <https://www.wilde-planten.nl/betonica.htm>
-

SAMENVATTING

Onderwerp	Beschrijving
Nomenclatuur/Etymologie	Verwijst naar geneeskrachtige eigenschappen, "officinalis" betekent "medicinaal"
Taxonomie	Angiosperms, Eudicots, Lamiales, Lamiaceae, <i>Betonica</i> , <i>Betonica officinalis</i>
Synoniemen	<i>Stachys officinalis</i>
Variëteiten en Cultivars	'Hummelo', 'Alba'
Familie	Lamiaceae (Lipbloemenfamilie)
Hoogte	30-60 cm
Bloemkleur	Paars-roze, soms wit
Bladkleur	Groen, eirond tot lancetvormig
Bloeiperiode	Juni tot september
Standplaats	Zonnig tot halfschaduw, goed doorlatende bodem
Herkomst	Inheems in Europa
Soort Gewas	Vaste plant
Vermeerderingswijze	Delen of zaaien
Klimaatzone	USDA 4-8
Insecten	Aantrekkelijk voor bijen, hommels en vlinders